

**Agencija za pošto in
elektronske komunikacije RS
Stegne 7**

1000 Ljubljana

ŠT: MV-245.10-D

Maribor, 13. 12. 2010

**Zadeva: Pripombe k analizi upoštevnega trga 5 »Širokopasovni dostop
(medoperaterski trg)«**

Skladno s pozivom objavljenim dne 11. 11. 2010, družba Amis, d.o.o., Tržaška cesta 85, 2000 Maribor, pošilja pripombe in predloge kot sledi.

Uvodoma smo dolžni opozoriti, da so lahko pričujoče pripombe le tako podrobne, kot je APEK podrobno predstavil nameravano regulacijo upoštevnega trga, kar je mogoče le z jasno opredelitvijo izreka bodoče odločbe. Ker APEK ni objavil nameravanega izreka, ter si ga je družba Amis bila prisiljena izluščiti iz sicer obsežnega pojasnjevalnega dokumenta, v družbi Amis predlagamo, da se skupaj z opredelitvijo APEK-a do prejetih pripomb zainteresirane javnosti, objavi še predvideni izrek, ki naj upošteva tudi vse prejete pripombe. Nadaljevalni upravni postopek določitve operaterja s pomembno tržno močjo je v tem primeru relevanten le v toliko, da bo zainteresirana javnost lahko primerjala morebitne spremembe, do katerih bi utegnili priti v upravnem postopku. Slednje ima seveda odločujoč pravni vpliv tudi na osebne pravice in obveznosti operaterjev, uporabnikov ter naslovnikov regulatorne odločbe.

Družba Amis v okviru pripomb k analizi upoštevnega trga 5 iz previdnosti napotuje tudi na pripombe ter predloge, ki jih je podala v okviru analizi upoštevnega trga 4 ter predlaga, da jih APEK smiselno upošteva (npr. skrajšanje rokov, pogodbene kazni), če se družba Amis v pričujočem dokumentu na njih izrecno sklicuje.

**Točka 8.1 Obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih
zmogljivosti in njihove uporabe**

Družba Amis predlaga, da se naložitev obveznosti operaterskega dostopa oblikuje na naslednji način, po vzoru te obveznosti naložene na upoštevem trgu 4:

Družba Telekom Slovenije d.d. bo v okviru obveznosti dopustitve operaterskega dostopa morala ugoditi vsem razumnim zahtevam za operaterski dostop do omrežnih elementov in zmogljivosti, ki so potrebne za prenos bitnega toka za posamezne storitve dostop z bitnim tokom, v okviru katere je dolžna zagotoviti predvsem:

Navedeno je po prepričanju družbe Amis nujno potrebno v primerih razumnih zahtev za dostop do omrežja za storitve, ki jih operaterji razvijemo neodvisno od operaterja omrežja, pri čemer jih operater s pomembno tržno močjo svojim uporabnikom ne nudi na povezanem maloprodajnem trgu in tudi ne omogoča sam sebi na medoperaterskem trgu.

1. alineja (nivoji dostopa do omrežja): Družba Amis pripominja, da je skica nivojev dostopa (na strani 60) napačna, saj manjka nacionalna priključna točka, prav tako uporabljena terminologija ni enotna in sicer pri priključitvi na nivoju BRAS oz. do BRAS – v analizi se opisujeta obe vrsti medtem, ko je cenovna obveznost določena samo za dostop na nivoju BRAS torej z vključenim BRAS Telekom Slovenije. Prenos do BRAS se zelo razlikuje od prenosa na nivoju BRAS (za BRAS gledano v smeri od končnega uporabnika do operaterja) – v primeru dostopa s prenosom do BRAS je BRAS v celoti v upravljanju alternativnega operaterja in njegov strošek, v drugem pa Telekom Slovenije.

Iz povedanega izhaja, da je treba poleg vključenih nivojev (ki so že na skici), določiti še nacionalno priključno točko, ter je skupno število nivojev priklopa torej štiri:

1. DSLAM
2. regionalni dostop s prenosom do BRAS v lasti operaterja - Priključitev na regionalnem nivoju omrežja z lastnimi BRAS
3. regionalni dostop s prenosom na nivoju BRAS - Vključitev za BRAS Telekom Slovenije
4. Vključitev na nacionalni priključni točki

Družba Amis opozarja tudi, da se v nadaljevanju analize omemba priklopa na točki 2 izgubi in se omenja zgolj priklop na točki 3.

V skladu z vzpodbujanjem investicij alternativnih operaterjev je treba omogočiti tudi priklop na točki 2, tako da lahko alternativni operaterji uporabijo lasten BRAS (L2 priklop) ter izkoristijo povezave, ki jih že zakupujejo za razvezan dostop tudi za širokopasovni dostop ter se tako izognejo dvojnemu plačevanju stroškov za transport prometa iz regijskih središč na eno skupno točko.

Ceno za točko »2. Dostop s prenosom do BRAS« pa se izračuna tako, da se od cene za točko »3. Dostop na nivoju BRAS« za posameznega končnega uporabnika odšteje strošek BRAS v višini 0,68 EUR/mesečno brez DDV (iz Analize, str. 91) – ni potrebna nova tabela za določitev »x« za metodo maloprodajna cena minus. Družba Amis predlaga, da APEK v izreku odločbe izrecno opredeli nivo dostopa z BRAS v lasti operaterja ter ustrezno znižanje veleprodajne cene na regionalnem nivoju za strošek BRAS.

Družba Amis **ponovno predlaga tudi**, da se spremeni zadnji stavek tako, da se navede »ter v zvezi s tem omogočiti dostop do tehničnih vmesnikov, protokolov in drugih tehnologij, ki jih zahteva operater;«. Navedeno družba Amis utemeljuje z dejstvom, da ti elementi morda niso nujno potrebni, jih pa operater potrebuje in ostaja vprašanje ali je to Telekom Slovenije dolžan zagotoviti ali ne. Navedena zahteva, če jo bo operater postavil, se bo v vsakem primeru presojala ob upoštevanju razumnost zahteve.

Prav tako družba Amis **ponovno dodatno predlaga**, da se znotraj obveznosti dostopa do tehničnih vmesnikov, protokolov,... doda tudi obveznost dostopa do spletnih storitev (web

service), za potrebe avtomatiziranja naročanja storitev. Trenutno je možna uporaba preko spletne strani, ki pa avtomatizacije ne omogoča in se tem povzroča dodatne ter povsem nepotreben stroške. Navedeni predlog naj se po potrebi obravnava znotraj pripomb k bazi podatkov.

5. alineja: Družba Amis zgolj ponavlja, kar je navedla znotraj pripomb k upoštevnomu trgu 4, da bi bilo treba v zvezi z enotnim informacijskim sistemom, za katerega je danes jasno, da je vse prej kot enoten, določiti tudi, da je Telekom Slovenije dolžan zagotoviti sledljivost ter neizbrisnost posegov, da bo morda na ta način res mogoče govoriti o enotni bazi za vse njene uporabnike. Danes za posameznega uporabnika, po katerem poizveduje družba Amis, ni mogoče ugotoviti kateri od drugih operaterjev je takšno poizvedbo vložil, kakšen je bil odgovor, na kar se navezuje tudi ugotovitev, da kljub temu, da po posameznem uporabniku poizvedujejo npr. trije operaterji, Telekom Slovenije vsakemu od njih zaračuna poizvedbo, ne glede na to, da strošek v takšnem primeru ne more biti opravičen, niti potreben.

Družba Amis tako predlaga dopolnitev pete alineje:

- Bo morala vzpostaviti enoten informacijski sistem, preko katerega bo svojo lastno maloprodajno enoto in druge operaterje na neizbrisen način obveščala o vzrokih za nastanek napake, roku za njeno odpravo in o opravi prijavljene napake takoj po odpravi le-te, ter o vseh ostalih fazah in postopkih, vpogled v sistem pa bo med drugim omogočal pregled vseh vloženih poizvedb, ne glede na vlagatelja, odgovorov glede razpoložljivosti in ostalih obvestil, za vsak posamezni priključek,

6. in 7. alineja: Podobno kot je družba Amis predlagala že v analizi upoštevnega trga 4, je treba tudi v tem primeru združiti šesto in sedmo alinejo v enotno alinejo, ter predvidene lestvice povezati z roki na katere se nanašajo. Kar je operater s pomembno tržno močjo dolžan v danem primeru zagotoviti je učinkovit in zanesljiv način za spremljanje učinkovitosti in izpolnjevanja naloženih obveznosti.

Družba Amis vsekakor predlaga, da se poenotijo roki po BRO in RUO, prav tako tudi podatki v odgovorih Telekoma Slovenije na poizvedbo. Če ima Telekom Slovenije podatek za razvezavo krajevne zanke, se isti podatek lahko uporabi tudi za širokopasovni dostop in obratno. Tudi se ne sme poslabšati obstoječe stanje. Družba Amis bi morala odgovor na poizvedbo dobiti takoj (15 minut), razen tam kjer je potrebna preveritev na terenu. Detajlna obrazložitev, ki naj jo upošteva APEK smiselno znotraj te točke je podana znotraj pripomb k upoštevnomu trgu 4.

- bo morala pri dostopu z bitnim tokom upoštevati naslednje roke:
- rok za odgovor na poizvedbe glede informacij glede dostopa z bitnim tokom zanaša največ 3 delovne dni, pri čemer bo morala 95% odgovorov na poizvedbe podati v največ 15 minutah, ter 100% v največ 3 delovnih dneh,

Pojasnilo:

Telekom Slovenije že danes posreduje več kot pribl. 90% vseh odgovorov na poizvedbe v manj kot 15 minutah.

- v primeru zavrnitve operaterjeve poizvedbe, mora z razlogi za zavrnitev nemudoma seznaniti operaterja preko enotnega informacijskega sistema in mu najkasneje v roku 10 delovnih dni poslati tehnično dokumentacijo, iz katere morajo izhajati natančni razlogi za zavrnitev in ki jo mora spremljati pisna izjava zakonitega zastopnika, da končni uporabnik ne more dobiti storitve širokopasovnega dostopa družbe Telekom Slovenije d.d.,
- rok za izvedbo naročila je največ 8 delovnih dni od prejema popolnega naročila, pri čemer je dolžan 40% vseh naročil za razvezavo krajevne zanke izvesti v 3 dneh, 70% v 5 dneh in 100% v 8 dneh ter bo morala pričeti z deli najkasneje 2 delovna dneva po prejemu naročila s strani operaterja,
- rok za odpravo napak je največ 2 delovna dneva od prijave napake, pri čemer mora 60 % vseh napak odpraviti v 1 dnevju in 100% v 2 dneh, rok pa se v primeru težjih napak lahko podaljša za največ 5 delovnih dni, pri čemer mora ob podaljšanju roka o tem ustrezno seznaniti operaterja in navesti ter utemeljiti razloge, iz katerih izhaja, da gre za težjo napako;

8. alineja: Prav tako družba Amis, enako kot je že predlagala v analizi upoštevne trga 4, ponovno predlaga, da se tudi za primere napačnih odgovor predvidijo ustrezne pogodbene kazni. Družba Amis predlaga, da v primeru, ko je uporabnik, ki je zaradi napačnega odgovora postal naročnik npr. Telekoma Slovenije, ima možnost, da preide k operaterju, s katerim je želel prvotno skleniti naročniško pogodbo, ter je v primeru takšne odločitve prosto vseh morebitnih obveznosti, ki so z naročniškim razmerjem povezane (bodisi posredno ali neposredno). V nasprotnem primeru bi bilo treba Telekomu Slovenije, za tako izgubljenega naročnika določiti ustrezno denarno kazen, kot kompenzacijo operaterju, ki je naročnika po krivdi Telekoma Slovenije izgubil. Obrazložitev navedenega predloga je že podana v predhodnih izvajanjih družbe Amis, prav tako pa jo navaja tudi že APEK v svoji obrazložitvi izbranih obveznosti).

Družba Amis predlaga, da se v 8. alinejo doda nova tretja pod alineja, ki naj se glasi:

- V primeru, da je operaterjeva poizvedba glede možnosti dostopa z bitnim tokom neupravičeno zavrnjena je družba Telekom Slovenije d.d. dolžna operaterju plačati 48-kratnik mesečne maloprodajne naročnine za izbrani paket ali končnemu uporabniku, če se za to odloči, brez vseh obveznosti omogočiti brezplačen prehod k operaterju, ki mu je Telekom Slovenije d.d. neupravičeno zavrnil poizvedbo.

9. alineja: na tem mestu bi družba Amis izrecno opozorila še na eno prakso Telekoma Slovenije, ki ni skladna s smislom in namenom regulacije navedenega upoštevne trga. Družba Amis je v okviru širokopasovnega dostopa absolutno vezana na Telekom Slovenije in pogoje, ki jih pri tem postavlja.

Šele v zadnjem kvartalu leta 2010 je Telekom Slovenije oblikoval svojo vzorčno ponudbo tako, da lahko operater vključuje lastne TV programe ter operater ni prisiljen uporabljati

zgolj multicast streamov hčerinske družbe Telekom Slovenije. Vendar pa je Telekom Slovenije z oblikovanjem povsem nerazumne cenovne postavke, postavil visoko vstopno oviro operaterjem, ki morajo za vključitev 3-4 programov na regijskem dostopu (10 Mbit/s) Telekomu Slovenije mesečno plačevati zakupnino v višini 2.367,20 EUR (brez DDV).

Zaradi visokih stroškov omenjene storitve je družba Amis za enkrat onemogočena v oblikovanju lastne ponudbe ter lahko ponuja zgolj in samo kar ponuja Telekom Slovenije, saj cenovni pogoji Telekom Slovenije za uporabo lastnih TV programov niso razumni. Družba Amis je tako še naprej v celoti odvisna od vsebine ponudbe Telekom Slovenije.

Družba Amis predlaga, da se APEK izrecno opredeli do navedene pripombe ter na konkreten način pojasni kako naj operaterji v takšnih pogojih dosežejo diferenciacijo lastnih ponudb s ponudbo operaterja s pomembno tržno močjo.

Točka »8.2 Obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja«

Uvodoma v pojasnilo k tej točki APEK določa, da se »Z naložitvijo obveznosti se zlasti zagotovi, da operater s pomembno tržno močjo uporablja enakovredne pogoje operatorskega dostopa v enakovrednih okoliščinah za druge operaterje, ki zagotavljajo enakovredne storitve ter zagotavlja drugim operaterjem enako kakovostne storitve in istočasne informacije v zvezi z operatorskim dostopom pod enakimi pogoji kot za svoje storitve ali storitve njegovih partnerskih podjetij.«.

V zvezi s tem družba Amis predlaga, da APEK pojasni kaj je mišljeno z enakovrednimi pogoji oz. enakimi pogoji (kot za svoje storitve) - APEK-u je znano, da so strukture sistemov, ki jih uporabljajo operaterji različne – struktura omrežja ni vedno primerljiva ter obstajajo specifike, katerim se je v okviru razumnosti zahtev dolžan ne nazadnje prilagajati tudi operater s pomembno tržno močjo. V praksi namreč prihaja do odstopanj od takšnega tolmačenja, saj operater s pomembno tržno močjo, kljub omenjenim specifikam operaterju noče zagotoviti primerne rešitve, če le ta odstopa od rešitve, ki jo operater s pomembno tržno močjo uporablja sam zase.

1. alineja: Družba Amis ponovno opozarja, da je informacijski sistem predmet razpravljanj že dalj časa in so z njim povezane marsikateri težave, s katerimi se soočajo alternativni operaterji. V izogib ponavljanju, družba Amis predlaga, da se Telekomu Slovenije jasno naloži tudi, da mora biti omogočena sledljivost in neizbrisnost opravljenih posegov, ter se v preostalem sklicuje na zgornja izvajanja, kot je to predlagano v okviru pripomb k prvi in peti alineji točke 8.1.

5.3. alineja: Družba Amis predlaga tako kot je to predlagala v okviru pripomb k analizi upoštevne trga 4, da se določijo pravila glede oblikovanja rezerv. Rezerve morajo biti vnaprej določene ter evidentirane. O uporabi vsake rezervne parice se obvestijo vsi operaterji in APEK skupaj z razlogi za uporabo, tako da se lahko preveri ali ni prišlo do diskriminacije. Predvsem ostaja pomembno, da je Telekom Slovenije objaviti seznam rezerv po OPT, kar bi mu bilo treba izrecno naložiti znotraj ustrezne obveznosti.

5.5. alineja: Družba Amis predlaga, da se določijo tudi pravila za presojo povezanih družb:

- O pričetku ponujanja nove storitve najmanj 6 mesecev pred začetkom ponujanja storitve, vendar ne kasneje kot svojim notranje organizacijskim enotam ter povezanim podjetjem, pri čemer se za presojo povezanih podjetij uporabljajo določila zakona, ki ureja gospodarske družbe.

Točka »8.3 Obveznost zagotavljanja preglednosti«

Družba Amis predlaga, da se APEK izrecno opredeli do vprašanja regulatornih pravil, ki veljajo v času od vročitve odločbe do poteka roka za prilagoditev vzorčne ponudbe določilom veljavne odločbe, pri čemer je predvideni 30 dnevni prilagoditveni rok povsem primeren. Družba Amis je sicer mnenja, da je odločba neposredno uporabljiva tudi v tem vmesnem času, kaj drugega niti ne bi bilo mogoče, glede na to, da prej veljavna odločba ne velja več, ni pa logično, da v tem vmesnem času ne bi veljala prav nobena pravila. Družba Amis je navedeno dilemo izpostavila že v okviru preteklega javnega posvetovanja, APEK pa se do tega ni opredelil.

Družba Amis torej predlaga, da se določi tudi veljavnost pravil v tem vmesnem času oziroma predlaga, da se APEK izrecno opredeli do navedene dileme.

Točka »8.4 Obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva«

Skladno s prepričanjem družbe Amis je glavni problem napovedane cenovne regulacije, da se trenutno pri določanju medoperaterske cene po metodi »maloprodajna cena minus« ne upošteva enotna maloprodajna cena naročenega paketa glede na zakupljeno oz. naročeno pasovno širino potrebno za prenos ter vsebino storitev, pač pa se ta cena določa glede na maloprodajno in neregulirano ceno dostopa do interneta (paket »solo internet).

APEK pri izračunu veleprodajne cene nalaga Telekomu Slovenije opredelitev cen navideznega kanala za širokopasovni dostop preko bakrenega oz. optičnega omrežja, nikjer pa ni posebej pojasnjeno kaj predstavlja navidezni kanal. Navidezni kanal se namreč ustvari za vsako posamezno storitev in je v primeru paketa storitev vključenih več navideznih kanalov. Družba Amis poziva APEK, da pojasni stališče glede navideznih kanalov – ali se v primeru večjega števila navideznih kanalov kapacitete seštejejo? Npr. 3 Mbps navidezni kanal za internetni promet ter 3 Mbps navidezni kanal za IPTV je skupaj 6 Mbps navidezni kanal za izračun x?

Pri tem družba Amis izpostavlja, da:

- pri regulaciji bitnega toka ne gre za regulacijo storitev samih, vsekakor pa ne samo interneta, ki je le ena od storitev z bitnim tokom, pač pa regulacijo zakupljenih pasovnih širin (lahko tudi večih storitev in navideznih kanalov) - dostopa do širokopasovnega omrežja z bitnim tokom, pri čemer je treba upoštevati podatke glede prodaje posameznih paketov (prodajajo se paketi in ne samostojne storitve – solo IPTV, solo internet).
- je maloprodajna cena Telekoma Slovenije za paket »solo« internet izredno visoka, glede na primerljiv paket, s čimer Telekom Slovenije zaradi nepravilne implementacije metode maloprodajna cena minus, umetno vzdržuje visoko ceno

paketa solo internet, saj se od nje določa medoperaterska cena. Zgolj za primerjavo, kot dokaz nepravilne uporabe metode družba Amis predlaga APEK-u vpogled v eno zadnjih maloprodajnih akcij Telekom Slovenije »Trio 10M za samo 39 EUR na mesec«, ter primerjavo omenjenega paketa z maloprodajno ceno »solo« interneta 4 M / 512 kbit/s v višini 38 EUR ali 10 M / 768 kbit/s v višini 44 EUR. Nesorazmerje je očitno.

Dejstvo je, da na maloprodajnem trgu močno prednjači prodaja paketov oz. kombinacij posameznih širokopasovnih in govornih storitev. Operater s pomembno tržno močjo tako težko upraviči ekonomsko logiko visoke maloprodajne cene posamezne storitve, ki če postane del paketa takšne vrednosti ne dosega. Logika je seveda v izigravanju ex ante pravil, ki zaradi tolmačenja uporabe metode maloprodajna cena minus upravičujejo in celo legalizirajo tako visoko nastavljeno ceno interneta, saj je od nje odvisna določitev veleprodajne cene, poleg tega ta maloprodajna cena z ex ante vidika ni regulirana.

Kako je torej upoštevano načelo učinkovitega operaterja in kdo je preveril posamezne stroške operaterja s pomembno tržno močjo, da so takšne zlorabe mogoče?

Družba Amis poziva APEK, da pojasni kako se potem izračuna veleprodajna cena bitnega toka

- samo za storitev IP TV
- za paket z odprto hitrostjo 10 Mbps interneta, ki ga je pred kratkim uvedel TS
- za različne kombinacije paketov brez storitve interneta.

1) Višina faktorja x

V družbi Amis se strinjamo z delitvijo cenovne regulacije glede na omrežje preko katerega se nudijo storitve širokopasovnega dostopa. Glede izračuna in določitve minusa (v %), ki velja za dostop do bakrenega omrežja, v družbi Amis pripominjamo, da so predvidene vrednosti na bakreni infrastrukturi končno pravi korak za zagotovitev vsaj minimalne razlike v ceni za alternativne operaterje.

Družba Amis želi opozoriti na nepravilno postavljeno formulo za izračun X v primeru dostopa z bitnim tokom preko optičnih zank v povezavi z veleprodajno ceno za optične zanke. Model predpostavlja, da se veleprodajna cena lahko spreminja, ohranja pa konstantno maloprodajno ceno. Zato pri visokih veleprodajnih cenah na trgu 4 padejo marže X pod sprejemljivo raven. Npr. pri ceni 18 EUR za optično zanko na trgu 4, bi bila vrednost faktorja X na nivoju MSAN manj kot 5%, kar je nesprejemljivo (graf na strani 98).

Družba Amis poziva APEK, da navedene formule podrobneje preuči ter zagotovi ustrezne razlike v ceni tudi v primeru višjih vrednosti za optično zanko. Navedena anomalija je posledica dejstva, da bi pri ceni 18 EUR za optično zanko Telekom Slovenije svoje storitve ponujal pod stroškovno ceno, če ostane maloprodajna cena nespremenjena. APEK mora tudi za te primere najti ustrezen rešitev in zagotoviti ustrezne marže, ki alternativnim operaterjem zagotavljajo pokrivanje maloprodajnih stroškov ter stroškov svojega omrežja.

2) Definicija kaj je zajeto v »maloprodajna cena minus«

Družba Amis predlaga, da APEK pojasni kako se izračunava maloprodajna cena v povezavi z brezplačnimi priključninami, s posebnimi lojalnostnimi in skupinskimi popusti, posebnimi prodajnimi akcijami, kjer je mogoče dobiti veliko vrednost (LCD TV, prenosni računalnik, igralne konzole ipd.) praktično brezplačno. Dejstvo je namreč, da Telekom Slovenije v ceniku objavi ceno, potem pa preko posebnih ponudb in popustov znižuje to ceno zgolj za svoje končne uporabnike, na veleprodajnem nivoju pa ostaja cena izračunana iz osnovne visoke cene.

Družba Amis poziva APEK, da pojasni metodologijo za izračun maloprodajne cene ter v izreku zagotovi ustrezno upoštevanje posebnih ugodnosti pri izračunu veleprodajnih cen..

3) Zakaj mora družba Amis (in vsi operaterji) plačevati poizvedbe ipd, če je strošek vzdrževanja baz podatkov IT zajet v izračunu »maloprodajna cena minus«, po drugi strani pa za isto stranko običajno povprašuje več operaterjev od katerih jo lahko vključi zgolj eden, vsi ostali pa plačajo poizvedbo? Družba Amis predlaga, da APEK prepove zaračunavanje preveritev v primeru, da drug operater stranko vendarle vključi, saj je jasno, da je ne morejo vsi operaterji hkrati.

4) Kot je družba Amis APEK že večkrat seznanila je sporen način upoštevanja maloprodajnih marketinških akcij, ki jih je Telekom Slovenije pričel upoštevati oz. prenašati učinke na medoperaterski trg, šele v mesecu marcu 2009, kljub temu, da je odločba št. 2824-50/2007-3 bila izdana že 11.10.2007. Navedena odločba je bila nejasna kako je Telekom Slovenije dolžan na medoperaterski ravni upoštevati maloprodajne akcije, saj je navedeno omenjeno le v obrazložitvi, ki pa ne more imeti neposrednega učinka. Iz navedenega razloga družba Amis predlaga, da se APEK najmanj v izreku izrecno opredeli do tega vprašanja ali pa pojasni kako so maloprodajne marketinške akcije upoštevane pri predvideni cenovni regulaciji ter to izrecno pojasni.

Družba Amis predlaga da se, če je navedena dolžnost upoštevanja maloprodajnih akcij že zajeta znotraj obveznosti enakega obravnavanja, kot je to navedel APEK v odgovoru na javno posvetovanje dne 20. 11. 2009, na tem mestu v predvidenem izreku tudi izrecno navede ter opredeli na kakšen način.

Izrecno pa družba Amis v zvezi z maloprodajnimi akcijami, ki jih je Telekom Slovenije pričel upoštevati tudi na povezanem medoperaterskem trgu šele v mesecu marcu 2009 (pa bi jih moral že od 11.10.2007 dalje!), opozarja, da Telekom Slovenije zahteva podpis posebnega aneksa, s katerim za določeno obdobje operater lahko pridobi pravico, ki izvira iz te akcije (**»Ponudba velja, če operater sprejme ponudbo.«**). Če operater ne bi sklenil tega aneksa (sprejel ponudbe), akcija zanj potemtakem ne bi veljala. Družba Amis je prepričana, da je takšno ravnanje napačno in v nasprotju najmanj z načelom enakega obravnavanja ter cenovnih obveznosti.

Družba Amis pa na tem mestu predlaga tudi, da APEK neposredno v izrek, bodisi znotraj točke obveznosti enakega obravnavanja ali kasneje znotraj obveznosti cenovnega nadzora, izrecno določi in opredeli kako je Telekom Slovenije dolžan upoštevati na

medoperaterski ravni akcije, ki jih ima na povezanem maloprodajnem trgu (nakupi terminalske opreme pod posebnimi pogoji; popusti za članstva; popusti za stalnost; ..).

Družba Amis je prepričana, da navedene akcije Telekoma Slovenije za obstoječe in nove naročnike vplivajo tudi na določitev medoperaterskih cen za mesečne obračune zakupnin, ki jih družba Amis plačuje Telekomu Slovenije v povezavi z zakupom omrežja za zagotavljanje storitev dostopa z bitnim tokom, ki bi morale biti ustrezno nižje glede na izbrano akcijo – popusti Telekoma Slovenije (za obrtnike, nogometaše, člane AMZS, invalide in študente) bi se po prepričanju družbe Amis morali upoštevati tako, da bi se medoperaterska mesečna naročnina sorazmerno znižala za vse končne uporabnike družbe Amis, ki se jim storitve zagotavljajo preko širokopasovnega dostopa z bitnim tokom in so člani navedenih skupin; maloprodajna cena paketa Trio, ki jo Telekom Slovenije oglašuje kot akcijo, bi morala biti upoštevana pri določitvi medoperaterske cene za primerljiv paket storitev; Telekom Slovenije bi moral tako kot to počne za lastne končne uporabnike upoštevati trajanje naročniškega razmerja končnih uporabnikov družbe Amis, ter glede na lasten program zvestobe znižati medoperatersko mesečno zakupnino glede na število končnih uporabnikov družbe Amis, ki so naročniki 18 mesecev ali več; prav tako bi moral Telekom Slovenije pri določitvi medoperaterske cene upoštevati lastne akcije, znotraj katerih naročniki določenih paketov SiOL določeno obdobje ne plačujejo mesečnih naročnin, itd.

Splošne pripombe:

1) Ni jasno kaj je mišljeno oziroma zajeto z opredelitvijo »V okviru obveznosti .....:« - npr. točka 7.1., točka V. - se s tem določa absoluten in zaključen obseg obveznosti ali pa so z navedeno dikcijo zajete le najbolj tipične oblike znotraj obveznosti, ki je torej širša ter omejena le z okvirom »razumnosti zahtev«? Namesto uporabe »v okviru katere«, družba Amis predlaga uporabo »predvsem pa«. Navedena pripomba velja smiselno za celotno analizo. Navedeno pripombo je družba Amis že vložila v okviru predhodnega javnega posvetovanja, pa se APEK do nje ni opredelil.

2) Družba Amis ponovno zaradi pomembnosti ponavlja pripombo, ki jo je podala znotraj zgornje točke 7.3. in se nanaša na obdobje med vročitvijo odločbe ter objavo/uveljavitvijo vzorčne ponudbe – katera pravila v tem času veljajo? Družba Amis predlaga, da se določi tudi veljavnost pravil v tem vmesnem času.

3) Ena bistvenih pripomb pa se nanaša na dejstvo, da imamo operaterji z operaterjem s pomembno tržno močjo sklenjene individualne pogodbe, katerih integralni del so splošni pogoji, določeni v obliki Vzorčnih ponudb. Pogodba kot dvostranski akt se lahko spremeni le če za to obstaja volja obeh pogodbenih strank. Le z voljo ene od pogodbenih strank, spremembe pogodbe ne morejo nastopiti, še manj zavezovati. Če se torej spremeni vzorčna ponudba, npr. cene, ki so običajno kar ena od bistvenih sestavin pogodbe, se spremenijo pogoji po medoperaterski pogodbi, vse to pa brez volje druge od pogodbenih strank. Do sprememb vzorčne pogodbe lahko pride na dva načina – na podlagi odločitve APEK-a ali pa na podlagi volje operaterja s pomembno tržno močjo. Po izteku 30 dnevne roka pričnejo za operaterja veljati določila te spremenjene vzorčne ponudbe, ki

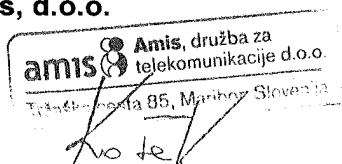
so prav lahko tudi v nasprotju z regulatornimi pravili.

Glede na pretekle izkušnje se nadzorstveni postopki niso izkazali za učinkovite ko je šlo za vprašanje hitrih odločitev glede uvedbe postopka nadzora in morebitnih začasni zadržani spornih odločitev operaterja s pomembno tržno močjo.

Ker je bistvo regulacije prav v njenem hitrem in učinkovitem nadzoru, pri čemer ni nujno, da se nadzorstvena funkcija opravlja le v povezavi z dejanskimi kršitvami ali XIV. poglavjem ZEKom ter je potemtakem nadzor ključnega pomena za izvajanje regulatornih pravil, v družbi Amis predlagamo, da se operaterju s pomembno tržno močjo znotraj obstoječih predvidenih obveznosti naloži obveznost, da o vsaki spremembi vzročne ponudbe, tudi tisti, ki pomeni prilagoditev morebitnim odločitvam APEK-a, obvesti najprej APEK, ki naj odloči ali so predvidene spremembe skladne z naloženimi obveznostmi. Da ne bi prihajalo do pretiranih zavlačevanj bi bilo primerno, da si APEK postavi nek primeren rok, v katerem je operaterja s pomembno tržno močjo dolžan obvestiti ali lahko spremembe uveljavi ali ne – npr. 7 dni od prejetega obvestila.

V pričakovanju nadaljevanja obeh postopkov ter sodelovanja, vas lepo pozdravljamo, za vsa morebitna dodatna pojasnila pa smo vam seveda na voljo.

Boštjan Košak, direktor
Amis, d.o.o.

Vročiti naslovniku priporočeno po pošti